

20.08.2019

Asia/24

§ 203

Sosiaali- ja terveyslautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle Nelli Ruotsalaisen ym. aloitteesta LHBTIQ-turvapaikanhakijoiden majoitustilanteen saatavuuden ja turvallisuuden takaamiseksi

HEL 2019-006105 T 00 00 03

Lausunto

Sosiaali- ja terveyslautakunta päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

Sosiaali- ja terveyslautakunta jätti asian yksimielisesti pöydälle jäsen
Katju Aron ehdotuksesta.

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Sari Karisto, etelän aikuissosiaalityön päällikkö, puhelin: 310 37579
sari.karisto(a)hel.fi
Kaisa Pasanen, johtava erityissuunnittelija, puhelin: 310 24222
kaisa.pasanen(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Lausuntoehdotus

Sosiaali- ja terveyslautakunta antaa seuraavan lausunnon valtuutettu
Nelli Ruotsalaisen ja 16 muun valtuutetun LHBTIQ-turvapaikanhakijoi-
den majoitustilanteen saatavuuden ja turvallisuuden takaamista koske-
vasta valtuustoaloitteesta:

”Turvapaikanhakijoiden majoituksen ja muiden vastaanottopalvelujen
järjestäminen perustuu vastaanottolakiin (laki kansainvälistä suojelua
hakevien vastaanotosta sekä ihmiskaupan uhrin tunnistamisesta ja aut-
tamisesta 746/2011). Kansainvälistä suojelua hakeva tai tilapäistä suo-
jelua saava majoitetaan vastaanottokeskukseen tai hän voi järjestää
majoituksensa itse yksityismajoituksessa. Yksityismajoituksessa asuvil-
le muut vastaanottopalvelut järjestetään siitä vastaanottokeskuksesta,
jonka asiakkaaksi henkilö on rekisteröitynyt. Helsingin kaupunki järjes-
tää majoitusta ja muita vastaanottopalveluja Maahanmuuttoviraston
kanssa tehtyyn sopimukseen perustuen. Vastaanotto toiminnan rahoi-
tuksesta, ohjauksesta, suunnittelusta ja valvonnasta vastaa Maahan-
muuttovirasto.

Helsingin kaupungin alueella väheni yhteensä 300 turvapaikanhakijoiden majoituspaikkaa sen jälkeen kun Helsingin vastaanottokeskuksen Kaarlenkadun toimipiste (200 paikkaa) ja SPR:n Auramon vastaanottokeskus (100 paikkaa) suljettiin keväällä 2019. Helsingin vastaanottokeskus koostuu 1.6.2019 alkaen Punavuoren toimipisteestä (200 asiakaspaikkaa) ja Metsälässä sijaitsevasta yksityismajoituspalvelupisteestä (noin 1000 asiakasta). Punavuoren toimipiste on niin sanottu kauttakulkukeskus, jossa asiakkaat majoittuvat turvapaikkapuhutteluun saakka ja siirtyvät sen jälkeen odotusajan keskuksiin odottamaan päätöstä turvapaikkapuhuttelusta. Yksityismajoituspalvelupisteestä palvelut tarjotaan koko turvapaikkaprosessin ajan asiakkaille, jotka majoittuvat tuttavien tai sukulaisten luona Helsingissä.

Helsingin vastaanottokeskuksessa majoitus on järjestetty siten, että perheille on omat huoneet sekä naisille ja miehille erilliset huoneet. Seksuaali- ja sukupuolivähemmistöille viestitetään yhdenvertaisesta kohtelusta sateenkaarilipuin yksiköiden seinillä. Asian tullessa puheeksi työntekijän tapaamisella asiakkaille kerrotaan Helsinki Pride -yhteisön (aiemmin HeSeta) toiminnasta.

Maahanmuuttoviraston tilannekeskus koordinoi asiakkaiden siirrot kauttakulkukeskuksista odotusvaiheen vastaanottokeskuksiin turvapaikkapuhuttelun jälkeen. Helsingin vastaanottokeskuksessa tehdään tiivistä yhteistyötä tilannekeskuksen kanssa. Tilannekeskukselle viestitään asiakkaiden majoituksen järjestämiseen liittyvistä tarpeista sekä asiakkaiden toiveiden että vastaanottokeskuksen moniammatillisen työryhmän arvion perusteella. Maahanmuuttovirasto on varannut seksuaali- ja sukupuolivähemmistöjen majoittamiseen paikkoja Helsingin vastaanottokeskuksen Punavuoren toimipisteen lisäksi esimerkiksi Tampereen ja Vaasan vastaanottokeskuksista.

Maahanmuuttoviraston pyynnöstä Helsingin vastaanottokeskuksen Punavuoren toimipisteessä on vakinaisesti majoittuneena muutamia asiakkaita johtuen heidän erityisen haavoittuvasta asemastaan tai palvelutarpeestaan. Joitakin traumatisoituneita seksuaali- ja sukupuolivähemmistöihin kuuluvia asiakkaita on vakinaistettu terapiasuhteen jatkuvuuden turvaamiseksi. Vakinaistamispäätös tehdään vastaanottokeskuksen johtajan toimesta. Vakinaistamisvaiheessa ollaan yhteydessä maahanmuuttajapalveluihin ja kerrotaan mahdollisesta kuntapaikan ja asunnon tarpeesta myöhemmin. Helsingin tilanne vastaanottopalvelujen osalta on ollut hyvä, joten erityisen haavoittuvassa asemassa olevia asiakkaita on voinut jäädä Helsingin vastaanottokeskuksen palvelujen piiriin.

Osassa vastaanottokeskuksia, kuten Vaasan vastaanottokeskuksessa, asiakkaat majoitetaan kaupungin vuokra-asuntoihin. Helsingissä ei ole

tyhjiä vuokra-asuntoja, joten vastaava malli ei ole mahdollinen. Hajajoitetun majoituksen järjestäminen edellyttäisi myös uutta sopimusta vastaanottopalvelut kaupungilta ostavan Maahanmuuttoviraston kanssa.

Maahanmuuttovirasto ja YK:n pakolaisjärjestö UNHCR tekevät säännöllisiä valvontakäyntejä vastaanotokeskuksiin. Valvontakäynneillä on todettu, että vähemmistöjen ja haavoittuviin ryhmiin kuuluvien asiakkaiden palvelut ovat Helsingissä hyvällä tasolla. Maahanmuuttoviraston vuosittain teettämän asiakaskyselyn perusteella Helsingin vastaanotokeskuksen asiakkaat taustasta riippumatta kokevat palvelut hyväksi ja asumisen vastaanotokeskuksessa turvalliseksi. Yksityismajoitukseen liittyy aloitteessa mainittu riski esimerkiksi taloudelliseen riistoon tai muuhun hyväksikäyttöön, minkä vuoksi majoittuminen vastaanotokeskuksessa voi olla monille asiakkaille turvallisempi vaihtoehto.

Terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointi

Turvallinen majoitus ja kiinnittyminen yhteisöön ovat keskeisiä tekijöitä kotoutumisen kannalta. Seksuaali- ja sukupuolivähemmistöihin kuuluvien turvapaikanhakijoiden hyvinvoinnin varmistamiseksi vastaanottojärjestelmässä on tärkeää olla tietoa asiakasryhmän tarpeista ja heidän tukemisesta. Majoituksen järjestämisessä on huomioitava mahdollisuuksien mukaan asiakkaiden yksilölliset tarpeet samoin kuin muiden haavoittuvassa asemassa olevien asiakasryhmien kohdalla. Turvallinen majoitus voi toteutua sekä vastaanotokeskuksessa että asianmukaisesti järjestetyssä yksityismajoituksessa."

Esittelijän perustelut

Kaupunginkanslia on pyytänyt sosiaali- ja terveyslautakunnalta 11.9.2019 mennessä lausuntoa kaupunginhallitukselle valtuutettu Nelli Ruotsalaisen ja 16 muun aloitteesta koskien LHBTIQ-turvapaikanhakijoiden majoitustilanteen saatavuuden ja turvallisuuden takaamista.

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Sari Karisto, etelän aikuissosiaalityön päällikkö, puhelin: 310 37579
sari.karisto(a)hel.fi
Kaisa Pasanen, johtava erityissuunnittelija, puhelin: 310 24222
kaisa.pasanen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Aloite LHBTIQ-turvapaikanhakijoiden majoitustilanteen saatavuuden ja turvallisuuden takaamiseksi

20.08.2019

Asia/24

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano